

Baggrund

Anne Bjergvang har bedt om, at Økonomiudvalget får en orientering om, hvordan vi sikrer arbejdsmiljøet for det udekørende personale i Slagelse Kommune - hvad enten man går, kører på cykel eller i bil i glat føre.

Desuden ønsker hun en orientering til økonomiudvalget om, hvorvidt Slagelse Kommune er erstatningsansvarlig overfor medarbejderne, hvis de kommer til skade som følge af fald m.m.?

Endelig ønsker Anne Bjergvang, at økonomiudvalget bliver orienteret om, hvorvidt vi som kommune er erstatningsansvarlige overfor borgerne, hvis de falder på offentlige områder, som ikke er ryddet, gruset eller saltet, hvor vi ved, at der er glat.

Arbejdsmiljølovens krav til arbejdspladsen vedrørende glat føre

Arbejdsmiljøloven angiver overordnet, at det er arbejdsgivers pligt at sikre, at ethvert arbejde er planlagt, tilrettelagt og udført, så det er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt for medarbejderen at udføre. Arbejdsgiver skal sørge for, at medarbejderen er oplært og instrueret i, hvordan arbejdet udføres farefrit. Arbejdsgiver skal føre tilsyn med, at arbejdet udføres i overensstemmelse med denne oplæring/instruktion.

Dermed er det også arbejdsgivers ansvar at sikre, at medarbejderen kan udføre sit arbejde uden risiko for at falde eller køre galt på sne- og isglatte arealer. Dette ansvar gælder også, når medarbejderen som led i sit arbejde færdes uden for arbejdspladsen.

Medarbejderen har ifølge Arbejdsmiljøloven pligt til at følge den oplæring og instruktion, som arbejdsgiver har givet, samt at gøre arbejdsgiver opmærksom på, hvis der er forhold i arbejdsmiljøet, der udgør en risiko. Medarbejderen skal samarbejde med arbejdsgiver om at sikre, at arbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Forebyggelse af ulykkesrisiko

Hverken Arbejdsmiljøloven eller de underliggende bekendtgørelser angiver krav om eller en eksakt metode til, *hvordan* arbejdsgiver skal forebygge ulykker på sne- og isglatte arealer. Det er op til arbejdsgiver at finde frem til, i dialog med medarbejderne/arbejdsmiljørepræsentanten.

Fjernelse af sne og is er naturligvis den bedste måde at forebygge ulykkesrisikoen på. Vejrliget kan dog vanskeliggøre en tilstrækkelig fjernelse af sne og is. Mangelfuld snerydning hos borgerne kan også udgøre en stor ulykkesrisiko for medarbejdere, der løser opgaver i borgerhjem. Medarbejderne skal være instruerede i, hvordan de skal agere, hvis de står i sådanne situationer.

Det er arbejdsgivers ansvar at sørge for, at der foretages en risikovurdering ift. sne- og isglatte arealer: Hvor kan der opstå ulykkesrisici på grund af is og sne, og hvordan forebygger vi, at der sker en ulykke? Arbejdsmiljørepræsentanten/medarbejderne skal inddrages i risikovurderingen.

Arbejds miljøloven angiver, at i arbejdet med risikovurdering og risikoforebyggelse skal der ved valg af løsning tages udgangspunkt i de generelle forebyggelsesprincipper som angivet i [bilag 1 til Bekendtgørelse om arbejdets udførelse](#). Forebyggelsesprincipperne er rangeret efter effektivitet – eksempelvis er fjernelse af sne og is en bedre løsning end at instruere medarbejderen i at have pigsko på, da fjernelse af is kommer alle til gode, mens pigskoene kun hjælper den enkelte.

Arbejdstilsynet har lavet en side omkring glat føre: [Arbejdstilsynet: Forebyg ulykker i glat føre](#)

Forankring

Arbejds miljøarbejdet i Slagelse Kommune er forankret i MED-organisationen og i arbejds miljøgrupperne, som består af leder og arbejds miljørepræsentant på den enkelte arbejdsplads.

Det er arbejds miljøgruppen, som skal kontrollere og sikre, at arbejdsforholdene er fuldt forsvarlige og at medarbejderne har fået den nødvendige instruktion i forhold til at udføre arbejdet forsvarligt. Ligeledes har arbejds miljøgruppen ansvaret for at påvirke den enkelte medarbejder til en adfærd, som fremmer egen og andres sikkerhed.

Tilbage melding fra Ejendomsservice

Ejendomsservice har ansvaret for vintertjenesten i tidsrummet 04.00 – 23.00 inden for bygningsmatriklen, herunder tilhørende fortøve, pladser, mindre torve, parkeringsarealer mv. Opgaven løses ved snerydning, saltning og grusning. For hver bygning er en plan, hvor veje/stier, der skal ryddes, er angivet i prioriteret rækkefølge.

Servicemedarbejdere på vinterordning prioriterer kl. 04.00 udelukkende veje/stier, som giver adgang til en hovedindgang eller primær indgang. De resterende veje/stier påbegyndes kl. 7 ved arbejdets start. Ikke alle servicemedarbejdere indgår i vintertjeneste uden for normal arbejdstid.

Udvalgte steder løses opgaven Entreprenørservice, som har større maskiner til rådighed til fx P-pladser, større fællesarealer, fx skolegårde mv.

Alle servicemedarbejdere har tøj til vintertjeneste og glatførebekæmpelse ligesom redskaber til det er til rådighed i alle bygninger. Alle er også udstyret med sikkerhedssko. Driftslederne udfører jævnligt kontroller med dette.

Tilbage melding fra Hjemme- og sygeplejen

I Hjemme- og sygeplejen vurderer hvert område håndtering af situationen med henblik på at forebygge ulykker ved sne- og isglatte arealer. Der opleves forskel på hvilke udfordringer, de enkelte steder står i, afhængigt af om området primært betjener landområder eller byområder.

Samlet for områderne er det sådan, at behovet for tid til befordring øges i sne- og isglat føre. Det håndteres ved at se kritisk på planlægningen og skabe mere vejtid. Der inddrages pauser og møder til dette, og derudover er der dialog med borger og pårørende om at flytte og tilpasse besøg, så de mest væsentlige opgaver sikres samtidig med, at medarbejdernes arbejds miljø sikres. Nogen steder kaldes der også ekstra ressourcer ind til opgaverne.

Ved borgere, hvor der ikke er ryddet tages kontakt til borger og eller pårørende for en dialog om løsning af situationen.

I glat føre kan særligt cykling blive en udfordring og det er derfor nødvendigt at gå på de steder, hvor cykling udfordres.

Tilbage melding vedr. udekørende personale i Center for Handicap og Psykiatri

Alle biler er monteret med vinterdæk.

For at modvirke, at medarbejdere kunne komme til skade i det glatte føre, har man aftalt med borgerne, at man kom senere eller en anden dag, hvis forholdene ikke var fremkommelige.

På den måde har opgaverne været løst lidt mere fleksibelt både fra borgerside og medarbejderside i de dage, hvor vejret og føret har været særligt slemt.

Forsikring og erstatningsansvar i forhold til medarbejderne

Er man på arbejde er man dækket af arbejdsskadeforsikring uanset skadesform og uanset hvor skaden er sket. Transport til og fra arbejde er således ikke omfattet arbejdsskadeforsikringen.

Herudover gælder, at hvis vi har skyld i en eventuel skade (vi har fx ikke saltet eller ryddet for sne), kan vi også få et arbejdsgiveransvarskrav. (Se bemærkningerne nedenfor omkring prioritering, serviceniveau og økonomi omkring ansvar overfor borger. Disse forhold gælder også på vores egne matrikel for både ansatte og borgere/brugere).

Hvis medarbejdere, fx hjemmehjælpere, der udfører arbejde i private hjem, falder på borgerens matrikel, så er Slagelse Kommunes ansvar alene i relation til eventuel arbejdsskade. Den ansatte vil dog i nogle tilfælde også kunne gøre et erstatningskrav gældende overfor borgeren.

Forsikring og erstatningsansvar for borger

I henhold til dansk retspraksis er det en forudsætning, at kommunen kan gøres erstatningsansvarlig for uheldet, hvis kommunen har begået en fejl eller forsømmelse, som derved er årsag til uheldet.

Der gælder også det forhold, at kommunen har ret til at prioritere sine opgaver, og har ret til at vælge serviceniveau. Kommunen har endvidere ret til at indsætte de ressourcer som økonomien tillader.

Generelt (og dermed med forbehold for hver enkelt specifik situation) kan man sige, at så længe Slagelse Kommune overholder det serviceniveau, der er vedtaget og dermed afsat økonomi til, så kan vi ikke pålægges erstatningsansvar.

Det skal understreges, at det er den enkelte sags hændelser som afgør, om vi er erstatningsansvarlige. Ingen sag er ens.

Gældende serviceniveau

Vores kommunes veje er prioriteret i 4 klasser. Det er vejklassen som afgør, hvornår vi salter og rydder en vej for sne. Her kan der læses mere om de forskellige klasser m.m.

<https://www.slagelse.dk/da/service-og-selvbetjening/trafik-veje-og-parkering/veje/hvornaar-saltes-og-ryddes-vejene-for-sne/>. Som det fremgår af oversigten, er en meget stor del af vores vejnet klasse IV veje, som først ryddes/glatførebekæmpes når de 3 første klasser er klaret.

Vores praksis på veje, stier m.m.

Kommunen fører regelmæssigt tilsyn med alle offentlige veje og stier for at sikre, at eventuelle uheld på veje eller andre trafikfarlige forhold bliver udbedret så hurtigt som muligt.

Kommunen har ansvaret for mange km offentlige veje og derudover cykelstierne. Trods glatførevarsling og døgnovervågning vil der undertiden forekomme glat føre på de trafikerede veje. Som regel fordi vejret pludseligt udvikler sig anderledes end forudset. Ved kraftigt snefald vil dette altid betyde glatte veje i nogle timer, fordi det ikke er praktisk muligt at sætte tilstrækkeligt materiel og mandskab ind for at forhindre det.

Det betyder også, at der ved kraftigt snefald, som fortsætter efter snerydningen, vil være sneglat. I sådanne tilfælde, vil vores forpligtelser være opfyldt. Som trafikant, cyklist, fodgænger, er man således forpligtet til at færdes efter forholdene.

Alle vores vinterberedskabskøretøjer (både egne og private leverandører) har monteret GPS hvorved vi i konkrete sager om erstatning har dokumenteret, hvorvidt der var ryddet sne på den pågældende strækning i det tidsrum, som ulykken er sket i.